

شماره .....
۱۴۸۲-۵۷۵۰-۰۲۲۸۲۵۷۵
۱۳۸۴/۰۷/۱۰

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالیٰ

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۴/۰۷/۱۰ بمناسبت پیشنهاد شماره ۱۰۱۱۰۲۸۶ مورخ ۱۳۸۴/۱/۲۸ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استثنای اصلاحات (۳۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۲ -، آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی ماده (۳۲) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۲ -

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات به کلاره داشته باشند:
 الف - طرح: طرح تملک داراییهای سرمایه‌ای که شامل مجموعه عملیات و خدمات مشخص بوده و براساس مطالعات توجیهی که توسط دستگاه اجرایی انجام شده است، طی مدت معین و با اختباری مشخص، برای تحقق اهداف برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پنجماله، به صورت سرمایه‌گذاری ثابت اجرایی محدود و حداقل بینجاه عرصه از متابع مورد نیاز اجرای طرح از محل اعتبارات نملک داراییهای سرمایه‌ای تأمین می‌شود، طرح به دولت انتقالی او غیرانتقالی تقسیم می‌گردد.
 تبصره - پروژه‌ها و عملیات ناپیوسته و غیروابسته به یکدیگر نمی‌توانند به عنوان یک طرح تعریف شده و به اجراء در آیند.

ب - دستگاه: دستگاههای اجرایی ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۲ - که دارایی ماموریت قانونی برای تهیه و اجرای طرحهای توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌باشند، شهرداریها و شرکت‌های آب و فاضلاب، می‌توانند مجری طرحهای جدید باشند.

ج - پیوهه بردار: دستگاهی است که برای انجام وظایف قانونی انجیره، بهره‌برداری از طرح را به عهده می‌گیرد. پیوهه بردار قبل و هنگام اطراحی، نیازهای طرح را به منظور همراهی با دستگاه اجرایی تعیین

(J)

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

۱۳۸۴/۵/۱۰

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ..... ۲۲۸۲۵ هـ ۸۶۸۳ کمیعت

من نماید. پس از اجرا و تکمیل نیز صدق قوانین و مقررات، آن را تحویل معرفته و موظف به بهره‌برداری و نگهداری از آن می‌باشد. این دستگاه ممکن است همان دستگاه اجرایی طرح نیز باشد.

د - سازمان: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.

ه - برنامه چهارم توسعه: قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳.

د - مطالعات توجیهی: منظور مطالعات توجیهی فنی، اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی طرح و پدافند غیر عامل طرح‌های موضوع بند (۱۱) ماده (۱۲۱) برنامه چهارم توسعه است که توسط مشاور تأیید صلاحیت شده تبیه شود. شرح خدمات این مطالعات را سازمان به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌کند.

ز - پیشرفت فیزیکی: مقدار وزنی فعالیت‌های انجام شده نسبت به کل آن و به صورت درصدی از کل کار بیان می‌شود.

ح - موافقتنامه: ترجیح عملیات طرح که به تفکیک پروژه‌های طرح و فصول سرمایه‌گذاری در حدود اعتبارات مصوب تنظیم شده و بین دستگاه و سازمان، مبادله می‌گردد. این سند، فقط برای بکار در طول برنامه چهارم توسعه با امنیت بالاترین مقام دستگاه امور ایسی با نایابنده ایشان مبادله می‌شود و دست کم موارد زیر را در بر می‌گیرد:

عنوان و شماره طرح، نام و شماره دستگاه، نام و شماره بهره‌بردار، نوع طرح، تاریخ شروع و خاتمه، منابع تأمین اعتبار عمومی و سایر به تفکیک سالهای اجرا، اهداف طرح، پیشرفت فیزیکی، تعداد و نام پروژه‌ها، مشخصات فنی، شرح عملیات اجرایی، اعتبارات و فصول سرمایه‌گذاری به تفکیک سالهای برنامه و سالهای بعد.

تصویره ۱ - دستورالعمل و شرایط عمومی لازم برای تنظیم و مبادله موافقتنامه طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای توسط سازمان ابلاغ می‌شود.

تصویره ۲ - دستورالعمل مبادله موافقتنامه طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فقط نظامی بخش دفاع، باید به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به نحوی تهیه شود که حداکثر تا پایان سال ۱۳۸۴ به تأیید فرماندهی کل نیروهای مسلح رسیده و در تنظیم لایحه بودجه سالانه مانظور گردد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

شماره ۴۸۴۶۹
برگت ۳۲۸۲۵ هـ

۱۳۸۴/۰/۱۰

تصویب نامه هیئت وزیران

ط - اصلاحیه: موافقتنامه شرح عملیات طرح است که پس از مبادله موافقتنامه، برای اصلاح ارقام اعتباری طرح (و پروژه‌ها) برابر قوانین بودجه و ابلاغ اعتبار و اصلاح پیش‌بینی پیشرفت فیزیکی بین سازمان و دستگاه مبادله می‌شود.

ی - فرآیند امکان سنجی طرح: دوره‌ای که در آن بهدیدآوری و مراحل مربوط آن، بررسی، انتخاب، مطالعه و طراحی اولیه مشتمل بر بررسی دقیق و همه جانبی، تشریع کامل و روشن موضوع و چارچوب طرح از جنبه‌های فنی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و تأمین مالی، به منظور اتخاذ تصمیم مشخص درباره شروع یا عدم شروع صورت می‌گیرد. این دوره می‌تواند به امکان سنجی اولیه (مطالعات شناسایی و توجیه مقدماتی) و امکان سنجی نهایی (مطالعات مهندسی پایه، طراحی اولیه و توجیه طرح) تقسیم شود.

ک - فرآیند اجرا: شامل مطالعات و تهیه مشخصات فنی و خدمات اجرایی، مطالعات طراحی تفصیلی، خدمات ارجاع کار، اجرای عملیات یا نهیه و ساخت کلا، نصب و ساماندهی برای بهره‌برداری می‌باشد.

ل - ضریب: عددی که برای تعدیل اعتبارات سالانه طرح براساس تغییر نرخها در راستای بهنگام‌سازی اعتبارات پیش‌بینی شده از سال پایه به سال اجرایی قانون بودجه با در نظر گرفتن شاخص عمومی قیمتها در سال تهیه لایحه و پیش‌بینی تغییر آن در سال بعد توسط سازمان محاسبه و اعمال می‌شود.

ماده ۲ - طرحهای جدید و اعتبارات مورد نیاز آنها که در قالب اسناد ملى توسعه، موضوع ماده (۱۵۵) قانون برنامه چهارم توسعه و با رعایت بند "ج" ماده (۱۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه، فقط بر اساس مطالعات توجیهی که مراحل زیر را گذارنده باشند در لایحه بودجه درج می‌شوند:

الف - اعتبار مورد نیاز طرحهایی که اولویت بالایی برای اجرا دارند در قالب ردیفهای مطالعات امکان سنجی و مطالعات طراحی تفصیلی به تفکیک هر برنامه به منظور انجام مطالعات در لایحه بودجه درج می‌شود.

ب - سازمان باید برای ارزیابی گزارش‌های توجیهی، تشخیص ضرورت اجرای طرحها و اولویت‌بندی آنها، مواردی که تا سه ماه قبل از تنظیم لایحه بودجه رسیده باشند را با اطمینان از حصول منابع مورد نیاز برای اجرا در کارگروههای تخصصی و ستادی که به همین منظور در سازمان تشکیل می‌شود مورد بررسی و تصویب فرار دهد.

(P)

جمهوری اسلامی ایران

۸۴۸۳ آغاز ..... ۲۲۸۲۵ هـ

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره ۱ - لازم است در پیان مطالعات تفصیلی طرح، برآورد هزینه اجرا با دقیقی صورت گیرد که در پیان عملیات اجرایی، نوسان برآورد با صورت وضعیت قضیی بدون اختساب تعديل، بیش از یافته در حد (۱۵٪) نشود. مواردی که چنین نباشد، پس از رسیدگی و تأیید به عنوان قصور (قصیر) مهندس مشاور، تلقی خواهد شد و موارد توسط دستگاه به سازمان منعکس می‌شود. سازمان نتیجه اقدامهای انجام شده را به دستگاه اجرایی اعلام می‌نماید.

تبصره ۲ - تیوه و گردنش کار ارزیابی گزارش‌های توجیهی و نحوه اولویت‌بندی اجرای طرحها، و شیوه نامه‌های ضروری مورد عمل توسط سازمان، حداقل ظرف شش ماه پس از تصویب، این آیین نامه توسط سازمان ابلاغ خواهد شد.

داده ۳ - شروع پروژه‌های جدید استانی موطبه رعایت مواد (۷۹) و (۱۵۵) و بند "ج" ماده (۱۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه می‌باشد. الزامات زیر پس از انجام مطالعات توجیهی، برای پروژه‌های بزرگ استانی لازم‌الاجرا خواهد بود:

الف - اعتبار مورد نیاز پروژه‌هایی که به تشخیص دستگاه اجرایی اولویت بالایی برای اجرا دارند (با توجه به مفاد این ماده) در قالب ردیف جداگانه‌ای به منظور انجام مطالعات امکان سنجی و مطالعات طراحی تفصیلی در برنامه‌های مرتبط در اعتبارات استانی درج می‌شود.

ب - مطالعات توجیهی توسط دستگاه اجرایی و یا مهندسین مشاور ذی صلاح انجام و برای تأیید تحویل دستگاه می‌شود. دستگاه اجرایی استان توسط گروه کارشناسی خود یا مشاور ارزیاب تشخیص صلاحیت شده، گزارش توجیهی را مورد ارزیابی قرار داده و در صورت تأیید به همراه نامه بالاترین مقام دستگاه اجرایی استان که شامل خلاصه ای از مشخصات پروژه از جمله میزان اعتبار مورد نیاز، مدت اجرایی پروژه، ضرورت اجرایی، توجیه اقتصادی و توجیه مائی پروژه است حداقل تا سه ماه قبل از تنظیم لایحه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان ارسال می‌گردد.

ج - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان باید به منظور تشخیص ضرورت اجرای پروژه‌ها و اولویت‌بندی آنها، مواردی را که تا سه ماه قبل از تنظیم لایحه رسیده باشند را با اطمینان از دستگاهی به منابع مورد نیاز برای اجرا، در گروه تخصصی که با حضور نایندگان دستگاه‌های اجرایی و سازمان تشکیل می‌شود، با توجه به مطالعات توجیهی مورد بررسی و تأیید قرار می‌دهند و پس از مطابق مراحل فانونی لازم، اعتبار مورد نیاز آن پروژه را تأمین می‌نمایند.

(۱)

شماره .....
۳۲۸۲۵ هـ
ماهیت ۸۶۸۲

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره - لازم است در پایان مطالعات تفصیلی طرح، برآورد هزینه اجرا با دقیقی صورت گیرد که در پایان عملیات اجرایی، تفاوت برآورد با صورت وضعیت قطعی بنون احتساب ضریب، بیش از پانزده درصد (۱۵٪) نشود. مواردی که چنین نباشد، پس از رسیدگی و تأیید به عنوان قصور (تفصیر) مهندس مشاور تلقی خواهد شد و موارد توسط دستگاه به سازمان منعکس می‌شود. سازمان نتیجه اقداماتی انجام شده را به دستگاه اجرایی اعلام می‌نماید.

د - پس از بررسی و تأیید مطالعات توجیهی پروژه‌های جدید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان فهرست آنها را به منظور تصویب نهایی و اختصاص اعتبارات مورد نیاز به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اعلام می‌نماید. بدینهی است پس از تصویب شورا موافقنامه این پروژه‌ها تنظیم و فقط یک بار برای دوران برنامه چهارم توسعه میادله می‌شود.

تبصره - پروژه‌های جدید کوچک استانی ملزم به رعایت نمودن این ماده نمی‌باشند و تنها می‌باید دارای مدارک فنی (نقشه، متره و برآورد...) مورد تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان باشند. در این آینین ناسه پروژه‌های استانی که اعتبار کل آنها بیش از پنج میلیارد (۰۰۰۰۰۰۰۰۰۵) ریال باشد به عنوان بزرگ و کمتر از این اعتبار، کوچک نامیده می‌شود.

ماده ۴ - سازمان مكلف است در مورد مطرحهایی که در لایحه بودجه نوشته می‌شوند، الزامات زیر را رعایت نماید:

الف - اعتبار طرحهای جدید با رعایت بند "ج" ماده (۱۴۵) و ماده (۱۵۵) قانون برنامه جمهوری توسعه، پس از تصویب مطالعات امکان سنجی و تفصیلی توسط دستگاه و نیز تأیید برآورد میانی طرح در سازمان، به تفکیک برآورد سالهای برنامه چهارم، سالهای بعد و جمع کل، (براساس فهرست بهای سالی که لایحه بودجه تنظیم می‌شود) در لایحه بودجه نوشته می‌شود.

تبصره - در مواردی که بنا بر ضرورت در طرحی، اهداف کمی، تعداد پیروزه‌ها، شرح عملیات با مقادیر آن بگونه‌ای افزایش باید که به منزله افزایش اهداف طرح باشد. با رعایت ماده (۲) و بند "ب" این ماده، به عنوان طرح جدید معرفی می‌گردد و آن طرح در بخش حدائقه‌های در قسمت دوم اعتبارات طرحهای لایحه بودجه نوشته می‌شود.

ب - سال شروع و مخاتمه طرحها مطابق با زمان بندی پیش‌بینی شده در مطالعات توجیهی تعیین می‌گردد.

(P)

نامه
۱۴۸۶۸۲۵
تاریخ
۱۳۸۳/۰۱/۱۰

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه حیثت وزیران

تبصره - افزایش سال خاتمه طرحها فقط پس از تصویب سازمان بازایه گزارشی شامل علی تأخیر و تغییر سال، میسر خواهد بود.

ماده ۵ - سازمان باید اعتبارات طرحهای لوایح بودجه سالهای ۱۴۸۵ و بعد را در دو قسمت به شرح زیر تنظیم نماید:

قسمت اول: شامل اعتبارات برآورد شده برنامههای در دست اجرا است که با توجه به ضرایب، در سال تنظیم لایحه بهنگام شده‌اند، این اعتبارات به تغکیک برنامه - دستگاه می‌باشد.

تبصره ۱ - دیون طرحهای خاتمه یافته در قالب ردیف خاص پیش‌بینی می‌شود.

تبصره ۲ - عدم تخصیص و عدم پرداخت اعتبارات مصوب در سال تنظیم لایحه، باید پس از اعمال ضرایب در سرجچع برنامه - دستگاه، اضافه شود.

تبصره ۳ - برای بهنگام‌سازی اعتبارات (سالانه) طرحهای در دست اجرا و اعمال تغییر نرخهای ابلاغی، برای نوشتن در لایحه بودجه، سازمان باید ضرایب را برای هر برنامه، متناسب با شاخصهای نعدبل ابلاغی، تورم سال تهیه لایحه، پیش‌بینی تورم سال بعد، تهیه و به همراه بخشش‌نامه بودجه ابلاغ نماید این ضرایب می‌باید متوسط هزیه (اجرا) طرح در طول سال اجرای قانون بودجه را پوشش دهد.

قسمت دوم: شامل مطرحهای جدیدی است که فقط با رعایت بند "ج" ماده (۱۴۵) و ماده (۱۵۵) برنامه چهارم توسعه و سازوکار ماده (۲) و بند "الف" ماده (۳) این آیین‌نامه، تأیید شده‌اند. اعتبارات مورد نیاز براساس فهرست بهای پایه سال نوشتن در لایحه بودجه (که توسط دستگاه برآورد شده) به تغکیک سالهای برنامه و بعد نوشته شده‌اند.

تبصره - در پیوست طرحهای تمنک دارایه‌های سرمایه‌ای سند لایحه بودجه، فقط طرحهای موصوع

قسمت دوم نوشته خواهد شد.

ماده ۶ - پیش‌بینی اعتبار برای ادامه عملیات مطرحهای در دست اجرا و شروع طرحهای جدید، از سوی سازمان به گونه‌ای باشد که هر طرح در زمان تعیین شده (مشدرج در قوانین بودجه که براساس گزارش‌های توجیهی طرحها بوده‌اند) خاتمه یابد و به بهره‌برداری برست.

اضافه نمودن طرح جدید در هریک از فصول لایحه بودجه نباید باعث دیر کردن اتمام طرحهای در دست اجرای آن فصل (به علت کمبود اعتبار) گردد. سازمان درصورتی مجاز به پیش‌بینی طرح جدید (پس از رعایت کامل ماده ۲ این آیین‌نامه) در لایحه بودجه می‌باشد که برآبر اعتبار صوره نیاز طرحهای در دست اجرای فصل مربوط، تأمین شده باشد.

(P)

شماره ۴۸۶۸۹
تاریخ ..... ۳۲۸۲۵ هـ
۱۳۸۴/۰۷/۱۰

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره ۱- پیش‌بینی اختیارات سالانه، باید به گونه‌ای صورت گیرد که ابتدا کمود تخصیص و عدم پرداخت اختیار در سال قبل جبران شود، و سپس هیچ‌گونه کاهشی نسبت به اختیارات پیش‌بینی شده در اولین موافقتنامه مبادله شده طرح بوجود نباشد و همچنین باعث تأخیر در اتمام طرح (در زمان مصوب) نشود.

تبصره ۲- افزایش بیش از ده درصد (۱۰٪) در مدت اجرای طرحها به هر عنوان باید توسط سازمان و دستگاه اجرایی مورد بررسی قرار گیرد، مگر اینکه موارد اجرایی دیر کرد، برای رئیس جمهور فرستاده می‌شود.

ماده ۷- این آیین نامه طرح‌های تعمیراتی و تأسیس تجهیزات و ماشین‌آلات، مقاوم سازی و بازسازی خسارت‌های رویدادهای پیش‌بینی نشده را در بر نمی‌گیرد.

محمد غلیفر
کمیته اعلیٰ امنیت ملی اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام سistem رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل فواین و مقررات کشور، کلبه وزارت‌خانه ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.